

Vztyčování vlajky

Vzdělávací cíl: Žáci si uvědomí, že způsob zobrazení dobytí Berlína Rudou armádou v roce 1945 úzce souvisel s ideologickým výkladem významu války. Žáci si osvojí kritický odstup od obdobně ikonických fotografií.

Klíčová slova: druhá světová válka, Rudá armáda, propaganda, historický význam, srovnání fotografie

Práce s jednotlivými slidy:

Poznámky:

1 ZKOUMÁNÍ FOTOGRAFIE (4 min.)

Prohlížení fotografie pomocí lupy a četba popisky.

2 POPIS POCITŮ (5 min.)

Zaznamenávání dojmů z fotografie.

Žáci se zaměřují na emocionální vyznění snímku. Mohou vyjádřit osobní pocity (smutek), případně zmínit obecnější témata (hrdinství, lidské oběti, zasloužená odplata, zmar atp.).

3 ANALÝZA FOTOGRAFIE (8 min.)

Označování postav a prvků, popis situace zachycené na snímku, četba popisku.

Žáci označují postavy dvou vojáků na střeše budovy a lidi v ulicích Berlína, dále popisují prostor města (ruiny domů, suť, dým) a všímají si i detailů (vlajka, sochy na budově, tank a další).

4 SROVNÁNÍ VERZÍ FOTOGRAFIE (8 min.)

Označování a popis rozdílů. Četba popisků.

Žáci by se neměli omezit jen na rozdíl v barevnosti snímku. Klíčový rozdíl je v detailu. Muž, který přidržuje vojáka s vlajkou, má na druhém snímku dvoje hodinky. Učitel může žáky směřovat, aby si drobného rozdílu povšimli. Důležitou informaci přinášejí popisky. Žáci se zamýšlejí, proč se liší datování snímku.

5 INTERPRETACE (10 min.)

Závěrečný slide navazuje na předchozí srovnání dvou verzí fotografie. Žáci do dvou textových polí odpovídají na otázky: ? Proč fotograf snímek upravil?

? Jak se změnilo vyznění fotografie? Proč se upravovala?

Pokud žáci postřehnou dvoje hodinky na ruce jednoho z vojáků, mohou dovodit, že tento motiv mohl vyvolat nežádoucí souvislosti. Sovětští vojáci při dobytí Berlína rabovali. Odstranění tohoto motivu posílilo heroický význam snímku jako oslavy vítězství a hrdinství sovětských vojáků. Pokud žáci postřehli rozpor v datování, mohou dojít k závěru, že fotografie byla dodatečně inscenována, aby odpovídala potřebám propagandy.

Další možnosti zapojení do výkladu:

Téma vztyčování vlajky na Říšském sněmu v Berlíně je možné srovnat s obdobně ikonickým snímkem z americké perspektivy, který zachycuje vztyčování vlajky na ostrově Iwodžima. I v tomto případě došlo k manipulaci. Původní snímek fotografa Louise Loweryho byl nahrazen pozdější inscenovanou fotografií Joea Rosenthala.